

τική έκθεσις. Κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς ἠρηννήθησαν κώδικες νοταρίων, ἰδίᾳ τοῦ 16ου αἰῶνος, καὶ ἐφωτογραφήθησαν νοταριακαὶ πράξεις παρουσιάζουσαι ἐνδιαφέρον ἐξ ἐπόψεως ἱστορίας δικαίου.

4. Ἐμελετήθησαν σημαντικώτατα ἔγγραφα μετεπαναστατικῆς ἐποχῆς ἀφορῶντα κυρίως εἰς ἀπαντήσεις τῆς ἐπὶ τοῦ Δικαίου Γραμματείας τῆς Καποδιστριακῆς περιόδου. Ἰκανὸν μέρος τῶν ἐγγράφων τούτων, ἅτινα ἀπόκεινται εἰς τὸ Τμήμα Χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, ἐφωτογραφήθη ἐπὶ σκοπῶν μελλοντικῆς ἐπεξεργασίας καὶ ἐκδόσεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Κέντρου.

5. Συμφώνως πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 67684/29.12.71 ἔγγραφο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, δι' οὗ ἐνετάλη τὸ Κέντρον, ὅπως παράσχη πᾶσαν διευκόλυνσιν εἰς τὸν Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Καλιφορνίας κ. A.C. Bandy, προέβημεν εἰς τὴν παροχὴν πλείστων νομικῶν πληροφοριῶν καὶ ἐρμηνείαν νομικῶν ὄρων βοηθούτων τὴν ἔκδοσιν τῆς πραγματείας τοῦ Ἰωάννου Λυδοῦ.

6) Ἐπραγματοποιήθη ἡ ἐκτύπωσις τῶν ὑπ' ἀριθ. 15 καὶ 16 - 17 τόμων τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου.

7) Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου εἰσήχθησαν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς ἐκθέσεως πεπραγμένων τοῦ παρελθόντος ἔτους μέχρι σήμερον 203 τόμοι ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν καὶ ἀνάτυπα μελετῶν (ἀριθμ. εἰσαγωγῆς 1456 - 1601). Ἐκ τούτων 34 ὀφείλονται εἰς δωρεὰν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Παναγιώτου Ζέπου καὶ 43 εἰς δωρεὰν τοῦ κ. Ν. Μάτση.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16ῃ Δεκεμβρίου 1972

Ὁ Διευθυντὴς

Μ. Τουρτόγλου

Ε'.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Κέντρου Ἐρεῦνης τῆς Ἱστορίας τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1972.

1. Συνεχίσθη ἡ μικροφωτογράφησις ἐγγράφων τοῦ ἀρχείου τοῦ Foreign Office ἀφορῶντων εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ νεωτέρου ἑλληνισμοῦ, παρελήφθησαν δὲ αἱ μικροταινίαι 245 τόμων τοιούτων ἐγγράφων, ἀποτελούντων ἀλληλογραφίαν τοῦ Foreign Office τῶν ἐτῶν 1906 - 1919 μετὰ τῶν ἐν Ἑλλάδι, Κρήτῃ, Τουρκίᾳ, Βουλγαρίᾳ, Σερβίᾳ, καὶ Ἀλβανίᾳ Βρεταννῶν πρεσβευτῶν ἢ προξένων ἐπὶ θεμάτων πολιτικῶν, ὡς τὸ κρητικὸν ζήτημα, τὸ μακεδονικὸν ζήτημα, ἡ νεοτουρκικὴ ἐπανάστασις, οἱ βαλκανικοὶ πόλεμοι, ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος κ.λπ., καθὼς καὶ ἐπὶ θεμάτων προξενικῆς καὶ ἐμπορικῆς φύσεως. Ἐπίσης παρελήφθησαν αἱ μικροταινίαι 36 τόμων ἀποτελούντων τὰ ἐπίσημα εὐρετήρια τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Foreign Office τῶν ἐτῶν 1931 - 1940.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετίας ἀφ' ὅτου ἤρξατο ἐκτελούμενον ὑπὸ τοῦ Κέντρου τὸ πρόγραμμα μικροφωτογράφσεως ξένων ἀρχείων, δέον νὰ ἀναφερθῇ ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα :

α') Ἐγένοντο πέντε ἀποστολαὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τὴν ἐντόπισιν τοῦ μικροφωτογραφητέου ὕλικου. β') Ἐμικροφωτογραφήθησαν 2196 τόμοι ἐγγράφων, ἧτοι 900.000 περίπου σελίδες. γ') Τὸ μικροφωτογραφηθὲν ὕλικὸν προέρχεται ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ Foreign Office (Λονδίνου), τοῦ Colonial Office (Λονδίνου), τοῦ State Department (Washington) καὶ τοῦ Αὐστριακοῦ Ὑπουργείου

τῶν Ἐξωτερικῶν (Βιέννη). δ') Αἱ παραληφθεῖσαι μικροταινίαι κατετάχθησαν συστηματικῶς, κατεγράφησαν, ἀπεδελτιώθησαν καὶ εὐρετηριάσθησαν, καταστάσης οὕτω εὐχεροῦς τῆς χρησιμοποίησός των. ε') Τὸ συγκεντρωθὲν ὑλικὸν ἐχρησιμοποιήθη ἤδη ὑπὸ πλείστων ἐρευνητῶν διὰ τὴν συγγραφὴν μελετῶν καὶ διδακτορικῶν διατριβῶν.

2. Ἐγένετο φωτογράφησις τῶν ἐκθέσεων καὶ ἐπιστολῶν τοῦ ἐν Πρεβέξῃ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἀγγλίας πρὸς τὰς ἀρχάς τῶν Ἰονίων Νήσων περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι γεγονότων κατὰ τὰ ἔτη 1820 - 1828. Τὰ παραληφθέντα φωτοαντίγραφα καλύπτουν ὑλικὸν 6900 σελίδων ἀποκείμενον εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Colonial Office (Λονδίνου). Τὸ ὑλικὸν τοῦτο (ὡς καὶ τὸ ἀντίστοιχον ὑλικὸν τῶν ἐτῶν 1829 - 1832, τὸ ὁποῖον θὰ φωτογραφηθῇ ἐν συνεχείᾳ) προορίζεται νὰ δημοσιευθῇ *in extenso* εἰς τὴν σειρὰν «Μνημεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας» μετὰ τῶν ἤδη φωτογραφηθεισῶν ἐκθέσεων τοῦ Meyer πρὸς τὸ Foreign Office τῶν ἐτῶν 1820 - 1832.

3. Συνεχίσθη ἡ λεπτομερὴς ἀποδελτίωσις τῆς μικροφωτογραφηθείσης ἀλληλογραφίας τοῦ Foreign Office μετὰ τῆς Βρετανικῆς Πρεσβείας καὶ τῶν βρετανικῶν προξενείων ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰ ἔτη 1827 - 1905 (σειρὰ F.O.32, τόμοι 770) διὰ συντάξεως κατ' ἔγγραφον ἐπιτομῶν, προοριζομένων νὰ ἀποτελέσουν πολὺτομον δημοσίευμα ἐν τῇ σειρᾷ «Μνημεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας». Ὁ πρῶτος τόμος τοῦ δημοσιεύματος τούτου, ὅστις θὰ καλύψῃ τὴν περίοδον 1827 - 1832, ἔχει ἤδη ἐκτυπωθῆ κατὰ τὰ δύο τρίτα (σελίδες 640). Ἡ σύνταξις τῶν ἐπιτομῶν τοῦ δευτέρου τόμου, ὅστις θὰ καλύψῃ τὴν περίοδον τῆς Ἀντιβασιλείας, συνεχίσθη.

4. Ἡ ἐπεξεργασία πρὸς ἔκδοσιν τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Γεωργίου Ψύλλα εὐρίσκεται πρὸς τὸ τέλος τῆς, ἴαν προσεχῶς δὲ θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐκτύπωσις των.

5. Συνεχίσθη ἡ ἐπεξεργασία πρὸς ἔκδοσιν τῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ παραγράφῳ μνημονευθεισῶν ἐκθέσεων καὶ ἐπιστολῶν τοῦ Meyer.

6. Ἐπίσης συνεχίσθη ἡ ἀντιγραφὴ καὶ ἐπεξεργασία τοῦ ὑλικοῦ τὸ ὁποῖον θὰ ἀποτελέσῃ τὸν πρῶτον τόμον τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀρχείου Ἰωάννου Κωλέττη.

7. Ἡ συντάξις τοῦ Κέντρου δ. Καλλιόπῃ Καλλιατάκῃ ἀπεστάλη εἰς Λονδίνον πρὸς διεξαγωγὴν ἐρευνῆς ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Colonial Office. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀποστολῆς τῆς ὑπῆρξεν ἡ ἐντόπισις καὶ φωτογράφησις τῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ παραγράφῳ μνημονευθεισῶν ἐκθέσεων καὶ ἐπιστολῶν τοῦ Meyer πρὸς τὰς ἀρχάς τῶν Ἰονίων Νήσων.

8. Συνεχίσθη ὁ καταρτιστικὸς ἱστορικῆς βιβλιογραφίας περὶ νεωτέρου ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τοῦ 1800 καὶ ἐξῆς διὰ συντάξεως δελτίων κατὰ συγγραφεῖς καὶ εὐρετηρίου ἀπὸ ἀπόψεως ὀνοματολογικῆς, πραγματολογικῆς καὶ χρονολογικῆς.

9. Εἰς τὸ Κέντρον εἰσῆχθησαν αἱ ἐξῆς χειρόγραφοι συλλογαί: α') Μέγα μέρος τοῦ ἀρχείου τῆς οἰκογενείας Ραγκαβῆ, δωρηθὲν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ὅπου καὶ ἄλλα μικρότερα τμήματα τοῦ αὐτοῦ ἀρχείου ἀπόκεινται, ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Ἀ. Ρίζου Ραγκαβῆ. Τὸ πολὺ τιμον τοῦτο ἀρχεῖον, τὸ ὁποῖον ἤδη ταξινομεῖται, περιείχετο εἰς δύο κιβώτια διαστάσεων 0,85 × 0,46 × 0,50 καὶ 0,47 × 0,52 × 0,37. Ἐκ προχείρου προκαταρκτικῆς μελέτης προέκυψεν ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖται κυρίως ἀπὸ τὸ ἀρχεῖον τοῦ Ἀλεξάνδρου Ρίζου Ραγκαβῆ (1809 - 1892) καὶ ἀπὸ τὸ ἀρχεῖον τοῦ Κλέωνος Ραγκαβῆ (1842 - 1917). Τὸ πρῶτον ἐκ τούτων, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ σπουδαιότερον ἀπὸ ἀπόψεως καὶ περιεχομένου καὶ ὄγκου, περιλαμβάνει: χειρόγραφα ἔργων τοῦ Ἀλεξάνδρου Ρίζου Ραγκαβῆ, διπλώματα καὶ κοινοποιήσεις παρασῆμων οἰκονομικῆς ἀλληλογραφίας, ἐπιστολὰς τῶν Βασιλέως Ὁθωνος, Σπ. Τρικούντη, Ἀ. Κουμουνοῦρου,

Θ. Δηλιγιάννη, Φ. Ρόκ κ.ά.: ήμερολογιακὰς σημειώσεις διαφόρων ἐτῶν· σημειώσεις περιηγήσεων νομικά ἔγγραφα περιουσιακῆς φύσεως, ὀμολογίας κ.λπ. β') Χειρόγραφα ἔργων τοῦ Ἀριστομένους Προβελεγγίου, διπλώματα κ.λπ., δωρηθέντα εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ὑπὸ τῆς θγατρὸς του κ. Σοφίας Σουλιώτη - Νικολαΐδου. Ταῦτα ἀποτελοῦν συμπλήρωμα ὁμοίου ὄλικου δωρηθέντος ὑπὸ τῆς ἰδίας εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῷ 1971. γ') Χειρόγραφα ἀφορῶντα εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ἐθνικὴν δρᾶσιν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου κατὰ τὰ ἔτη 1918 - 1922, δωρηθέντα εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ὑπὸ τοῦ κ. Θεοδώρου Αἰθνετοπούλου. Ταῦτα ἀποτελοῦν κατὰ τὸ πλεῖστον λογοδοσίας τοῦ Μητῆ Αἰθνετοπούλου, Προέδρου τοῦ Συλλόγου, ἐξεδόθησαν δὲ προσφάτως ὑπὸ τοῦ δωρητοῦ.

10. Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου εἰσήχθησαν 216 δημοσιεύματα πλὴν τῶν περιοδικῶν, συνεχίσθη δὲ ἡ σύνταξις συστηματικοῦ δελτιοκαταλόγου αὐτῆς κατὰ συγγραφεῖς καὶ καθ' ἕλην.

11. Κατόπιν εἰσηγήσεως τῆς Τάξεως Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἡ ἴδρυσις παρὰ τῷ Κέντρῳ Ἑρεῦνης τῆς Ἱστορίας τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ ἀρχείου καὶ μουσείου χειρογράφων τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ποιητῶν, πεζογράφων καὶ λοιπῶν συγγραφέων ἀπὸ τοῦ III' αἰῶνος μέχρι σήμερον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν («Ἀρχεῖον Νεοελλήνων Συγγραφέων»). Σκοπὸς τοῦ Ἀρχείου θὰ εἶναι ἡ διάσωσις τῶν ἐν λόγῳ χειρογράφων, ἀποτελούντων σπουδαίαν πηγὴν τοῦ καθ' ἡμᾶς πνευματικοῦ βίου, ἡ μελέτη αὐτῶν καὶ ἡ προβολὴ των διὰ καταλλήλων ἐκθέσεων. Τὸ Ἀρχεῖον θὰ συγκροτηθῇ, α') ἐκ τῶν χειρογράφων νεοελλήνων συγγραφέων τὰ ὅποια ἤδη ἀπόκεινται εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ὡς εἶναι τὰ χειρόγραφα τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ, τοῦ Ἀριστομένους Προβελεγγίου, τοῦ Ἀλεξάνδρου Ρίζου Ραγκαβῆ κ. ἄ., καὶ β') ἐκ χειρογράφων τὰ ὅποια μελλοντικῶς θὰ περιέλθουν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14ῃ Δεκεμβρίου 1972

Ὁ Διευθυντῆς
Ἐλευθ. Πρεβελάκης

Σ'.

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

περὶ τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1972 πεπραγμένων
ὑπὸ τοῦ Κέντρου Ἐκδόσεως Ἔργων Ἑλλήνων Συγγραφέων
ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι τῶν χρόνων τῆς ἀλώσεως
τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐπλούτισε τὴν βιβλιοθήκην του διὰ τῶν τόμων τοῦ 1972 ἐνεργήοντα πέντε περιοδικῶν ἀρχαίας καὶ μεσαιωνικῆς φιλολογίας, παπυρολογίας, παλαιογραφίας, βιβλιογραφίας, ἱστορίας, φιλοσοφίας καὶ συγκριτικῆς φιλολογίας.

Ἐπίσης διὰ 650 τόμων σπουδαίων, κυρίως νεωτάτων ἔργων σχετικῶν πρὸς τὴν βιβλιογραφίαν, μεθοδολογίαν, ἱστορίαν τῆς κλασσικῆς καὶ μεσαιωνικῆς φιλολογίας, τὴν παπυρολογίαν, παλαιογραφίαν καὶ κωδικολογίαν, τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας καὶ μεσαιωνικῆς γραμματείας, τὰ